

EAPC - Gestió de la informació: transparència i protecció de dades

La investigació i la sanció de les infraccions penals, administratives o disciplinàries com a límit a l'accés

20-07-2020

El dret d'accés a la informació pública pot ser denegat o restringit si el coneixement o la divulgació de la informació comporta un perjudici per a la investigació o la sanció de les infraccions penals, administratives o disciplinàries. Així ho disposa expressament la lletra *b* de l'article 21.1 de la [Llei 19/2014, del 29 de desembre](#), de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

En realitat, recull una pluralitat de béns jurídics a protegir davant l'accés o la difusió d'informació pública, perquè es refereix tant a l'exercici de la potestat sancionadora com a la pràctica d'actuacions d'investigació prèvies. En ambdós casos, l'objecte dels procediments sancionadors o d'investigació pot ser-ho qualsevol presumpta infracció, ja sigui de naturalesa penal com administrativa o disciplinària.

La finalitat comuna que persegueix la protecció legal de qualssevol actuacions d'investigació i sanció d'infraccions és impedir que es pugui obstaculitzar i dificultar una investigació administrativa o judicial, o interferir-hi. Així ho ha reiterat en diverses ocasions la [Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública](#) (GAIP), en el Dictamen 1/2016, o en les resolucions de la Reclamació 119/2016, núm. 87/2017, en què ha al·ludit que l'aplicació d'aquest límit obeeix a la necessitat d'evitar el risc que les presumptes persones infractores o inculpades defugin les seves responsabilitats, per exemple a través de la destrucció d'eventuals proves incriminadores, o puguin dur a terme qualsevol altra conducta que pugui comprometre el procediment incoat amb la finalitat d'aclarir possibles responsabilitats penals o administratives.

Amb la voluntat de delimitar l'abast del límit, esdevé necessari acotar-ne l'àmbit objectiu, que, primerament, es refereix estrictament a informació continguda en expedients de contingut sancionador o relativa a aquests. Com s'ha dit, s'hi inclouen clarament expedients que responen a l'exercici estricte de la potestat sancionadora, però també a altres expedients administratius i a actuacions que, tot i no consistir en un procediment sancionador, tenen per objecte investigar irregularitats administratives que poden donar lloc eventualment a un procediment sancionador posterior. És el cas, per exemple, d'inspeccions en matèria laboral de les quals es pugui derivar

l'exigència d'alguna responsabilitat (Resolució de la GAIP de la Reclamació 119/2016), o de determinades actuacions d'investigació per part de l'Oficina Antifrau de Catalunya, sempre, però, que aquesta investigació tingui per objecte l'eventual comissió d'infraccions penals, administratives o disciplinàries (Resolució 4/2018).

En canvi, en cap cas resulta aplicable el límit a procediments administratius que res no tenen a veure amb la investigació o sanció de presumptes infraccions sinó que, per contra, consisteixen per exemple en inspeccions administratives dutes a terme en virtut de competències de limitació o control d'activitats amb la finalitat de verificar el compliment de requisits legals o normatius (Resolució 407/2017), o tenen per objecte la restauració de la legalitat urbanística (Resolució 5/2017), àmbits que, per tant, no tenen res a veure amb la potestat sancionadora o investigació prèvia d'una possible infracció.

En segon terme, convé tenir en compte que la finalitat inherent al límit fa que necessàriament sigui aplicable sols en la mesura que l'expedient d'investigació o sanció de la infracció estigui en curs o en tràmit.

A sensu contrario, el límit no serà invocable en casos de sancions ja imposades o, en termes jurídics, un cop adquirida la fermesa de la resolució sancionadora, judicial o administrativa. En aquest sentit, en la Resolució 87/2017 es reconeix l'accés a informació sobre sancions imposades a empreses subministradores d'energia; o en la Resolució 325/2017, al nom de l'empresa sancionada, el tipus de sanció o multa, la data de la sanció, l'import i el motiu de la sanció. Pel que fa a les investigacions prèvies, tampoc no és invocable el límit quan se sol·licita accés a informació referent a unes investigacions prèvies finides en les quals es va concloure no incoar procediment administratiu sancionador (Resolució 45/2018), o en relació amb les quals han transcorregut els terminis per exigir-ne responsabilitats o aquestes han estat posteriorment dirimides amb caràcter ferm.

D'altra banda, i atès que la finalitat d'aquest límit és evitar que pugui arribar a mans de les persones investigades o encausades informació que els pugui permetre o facilitar escapolir-se de la seva responsabilitat, en cap cas pot estar justificat aplicar el límit en supòsits en els quals es pugui provar que la informació sol·licitada és coneguda prèviament per les persones encausades en els procediments judicials, sancionadors o disciplinaris (Resolució 92/2018). Per exemple, el cas d'una petició d'accés a actes –resultat– d'inspeccions en les quals el presumpte infractor ja en coneix el resultat, en la mesura que, d'acord amb l'ordenament sectorial aplicable, cal que se li'n lliuri una còpia (Resolució de la Reclamació 119/2016).

En darrer terme, en cap cas pot ser invocat el límit quan, ateses les circumstàncies de la informació i les dades sol·licitades, es pot acreditar la manca de perjudici o risc de dany per als interessos tutelats. És el cas de l'accés a documents que, tot i ser integrants d'una causa judicial relativa a alguna infracció, han estat elaborats per les administracions amb caràcter previ a la causa, en exercici de les seves funcions ordinàries i sense relació amb el procés en curs –per exemple, l'accés a informes d'auditoria aportats per l'Administració a un procés penal (Resolució 181/2017). Tampoc no pot causar perjudici a l'eficàcia de la investigació o sanció d'infraccions l'accés a un mer llistat d'aquestes, i no al contingut dels expedients (Resolució 283/2018), com també difícilment la divulgació de dades estadístiques sobre investigacions que no es refereixen a un procediment determinat pot posar en risc la determinació d'eventuals responsabilitats (Resolució 91/2018).

Òliver Garcia Muñoz

Subdirector general de Transparència i Grups d'Interès, de la DG de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques, del Dept. de la Presidència